

Commissiedebat Arbeidsmarktbeleid in de zorg

19 december 2024

ActiZ, branchevereniging voor zorgorganisaties, slaat alarm: de continuïteit van zorg staat op het spel. Het gebrek aan voldoende loonruimte, onduidelijkheid over het handhavingsmoratorium voor zzp'ers en de recente uitspraak van het Europees Hof van Justitie rond overwerk bij deeltijdwerkers veroorzaken onzekerheid in de zorgsector.

De onzekerheid op korte termijn komt op een moment dat de sector zich ook buigt over de lange termijn: de toekomst van de zorg voor ouderen en chronisch zieken. De sector is in gesprek met het ministerie van VWS en andere partijen over een Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg (HLO). ActiZ roept de politiek op stappen te zetten om de gevolgen voor de arbeidsmarkt op korte termijn te beperken, zodat de continuïteit van zorg niet verder op het spel komt te staan.

Overbruggen van de loonkloof

Medewerkers in de zorg verdienen een eerlijk salaris voor hun werk. Het is wrang dat, terwijl de zorgtransitie steeds meer vraagt van zorgprofessionals, hun salaris achterblijft bij vergelijkbare functies in andere sectoren. De cao-onderhandelingen voor de VVT zijn onlangs opgeschort vanwege een gebrek aan loonruimte. Werkgevers kunnen zonder extra financiële middelen van de overheid niet voldoen aan de eisen van werknemers. Maar de gedeelde ambitie is en blijft om tot betere arbeidsvoorwaarden te komen. ActiZ heeft de minister onlangs nogmaals opgeroepen meer loonruimte ter beschikking te stellen.¹

De loonkloof is op dit moment 6%-7% ten opzichte van de marktsector. Dit speelt met name voor de verzorgende en verpleegkundige beroepen. Om de loonkloof te dichten pleit ActiZ voor een verhoging van de incidentele ova-component door de minister van VWS van € 1,23 miljard.

ActiZ vraagt u om:

- Verzorgenden en verpleegkundigen een eerlijk salaris te geven door voldoende loonruimte (1,23 miljard extra) ter beschikking te stellen.

Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg

De VVT-sector werkt hard aan de zorgtransitie, om met hetzelfde aantal medewerkers meer mensen zorg te verlenen. Hierdoor ontstaat er ruimte in de financiering van de zorg. Met dezelfde middelen wordt per slot van rekening meer zorg geleverd.

Deze efficiëntievoordelen en vrijgespeelde gelden zouden gebruikt moeten worden om zorgmedewerkers beter te belonen voor hun werk. In de praktijk worden dit soort ontwikkelingen echter gebruikt om de tarieven en de zorgkosten verder te verlagen. Daarom zijn afspraken nodig in het Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg (HLO) over het belonen van zorgmedewerkers voor de transitie waarin een gelijkblijvend aantal medewerkers meer en complexere zorg levert. Dit kan echter alleen als de voorgenomen bezuinigingen van 2026 niet worden doorgevoerd.

---

¹ <https://www.actiz.nl/actiz-roept-minister-agema-op-tot-directe-actie-tegen-loonkloof-de-zorg>

ActiZ vraagt u om:

- Erop toe te zien dat in het Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg afspraken gemaakt worden over een eerlijke beloning van zorgmedewerkers wanneer een gelijkblijvend aantal zorgmedewerkers meer en complexere zorg levert.

Handhavingsbeleid ZZP'ers leidt tot onverantwoorde risico's

ActiZ maakt zich, samen met de collega-brancheverenigingen verenigd in de Brancheorganisaties Zorg, sterk voor het tegengaan van schijnzelfstandigheid. Ook onderstreept ActiZ het belang van het manifest [Medewerker op één](#) en zetten ActiZ-leden zich actief in voor zoveel mogelijk medewerkers in loondienst. Desondanks blijft een flexibele schil van arbeidskrachten.

Zorgorganisaties hebben meer tijd nodig

[Uit de enquête](#) – gehouden begin november -blijkt ook dat de bereidheid onder ZZP'ers om in loondienst te treden zeer gering is. Bij 33% van de organisaties is er geen bereidheid, terwijl 57% aangeeft dat slechts een klein deel van de ZZP'ers deze stap wil maken. Door de krapte op de arbeidsmarkt en de hoge werkdruk is het bovendien niet haalbaar om het wegvallen van ZZP'ers volledig op te vangen met vast personeel.

Vrijwel alle VVT-organisaties zijn momenteel bezig met het herzien van hun beleid voor de inzet van ZZP'ers, met als doel schijnzelfstandigheid terug te dringen. Hiervoor wordt gebruikgemaakt van het [BoZ+ Fiscaal Kompas](#). Toch geeft ongeveer tweederde van de zorgorganisaties in een grootschalige enquête aan dat zij op 1 januari 2025 niet klaar zijn.²

Continuïteit van zorg komt in gevaar

Zorgorganisaties moeten vanaf 1 januari uitwijken naar duurdere alternatieven zoals detachering en uitzendkrachten. Bij de helft van de respondenten wordt een aanzienlijke stijging van de kosten voor personeel niet in loondienst (PNIL) verwacht. Daarnaast belemmert het ontbreken van een btw-vrijstelling voor tijdelijke in- en uitleen van personeel tussen zorgorganisaties alternatieven voor ZZP'ers.

De verwachting is dat het ernstige gevolgen geeft voor de continuïteit van zorg. Veelgenoemde effecten zijn het afbouwen van het aantal bedden, gedwongen leegstand, minder extramurale uren en behandelingen, minder kunnen inspelen op acute aanvragen, het slechts kunnen leveren van basis zorg, verpleegkundige zorg voor specifieke doelgroepen zoals terminale zorg, 12- en 24 uren thuiszorg en avond/nachtzorg.

Belastingdienst is aan het handhaven

Ondanks eerdere toezeggingen en aangenomen Kamermoties over maatwerk en coulance bij handhaving, zijn er signalen dat de Belastingdienst - vooruitlopend op het opheffen van het handhavingsmoratorium - al actief bedrijfsbezoeken aflegt bij zorgorganisaties. Daarbij stelt de Belastingdienst dat ZZP-inzet zowel intra- als extramuraal niet meer mogelijk is en dat de inzet van ZZP'ers op korte termijn moet worden beëindigd.

ActiZ vraagt u om:

- De continuïteit van zorg te borgen door aanpassing van het handhavingsbeleid. Concreet vraagt ActiZ om af te zien van boetes en naheffingen in 2025 voor zorgorganisaties die aantoonbaar het aantal schijnzelfstandigen reduceren.

---

² Enquête gehouden onder 142 VVT-organisaties (verpleeg- en verzorgingshuizen en thuiszorg).

Duidelijkheid rond meerwerk

Het Europees Hof van Justitie heeft recent [uitspraak](#) gedaan over de gelijke behandeling van werknemers naar arbeidsduur. Deze uitspraak heeft ingrijpende gevolgen voor de organisatie van de zorg. Het is van groot belang dat het kabinet op zeer korte termijn duidelijkheid geeft over de gevolgen van de uitspraak voor Nederlandse wet- en regelgeving. Op 5 november heeft Kamerlid Patijn [schriftelijke vragen](#) gesteld over de impact en de werking ervan in Nederland.

ActiZ vraagt u om:

- Bij de VWS-bewindspersonen aan te dringen om duiding te geven van het arrest van het Europese Hof van Justitie en de Kamervragen van Kamerlid Patijn op zeer korte termijn te beantwoorden.

Structurele financiering stages en opleidingen

De komende tien jaar gaat een derde van de zorgprofessionals met pensioen. Om deze uitstroom op te vangen en zorg toegankelijk te houden, is een voldoende instroom van goed opgeleide zorgprofessionals en het verminderen van regeldruk essentieel.

Echter, het aantal studenten dat mbo/hbo-verpleegkunde gaat studeren, [nam het afgelopen jaar af](#). Het baart [zorgen](#) dat er in de toekomst niet voldoende opgeleide zorgprofessionals instromen. Ondertussen heeft het kabinet aangekondigd te bezuinigen op de subsidie voor het Stagefonds. ActiZ pleit al langer voor een structurele oplossing waarin stages en opleidingen in de zorg onderdeel worden van de reguliere financiering. Zonder een structurele oplossing is de bezuiniging een onverantwoorde zet en dreigt de opleidingscapaciteit in de zorg stil te vallen. ActiZ vindt het onbegrijpelijk dat de financiering van stages en opleiden in de zorg niet geregeld is met structurele financiering.

ActiZ vraagt u:

- Te zorgen dat financiers (gemeenten, zorgverzekeraars en zorgkantoren) in hun tarieven stage- en opleidingskosten verdisconteren en aantoonbaar maken hoeveel en tegen welke kosten zij dit hebben ingekocht bij zorgaanbieders.

Contact

Voor meer informatie of vragen, neemt u contact op met ActiZ via:
Olfert Koning (o.koning@actiz.nl / 06-2902 0035) of Thomas Oostlander (t.oostlander@actiz.nl / 06-8296 3697)